

Tribuna Nouă

REDACȚIA
ADMINISTRAȚIA
Bulev. Regina Marii, Nr.
12. Tipografia „Arad”, Arad

INSERȚII
se primesc după față la
Administrația „Tribuna
și la toate agențiile de
publicitate.”

Abonamente:
Anual . 780 Lei
Pe 6 luni . 390 Lei
Pe 3 luni . 195 Lei

3 Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL
DIRECTOR, ION MONTANI.

3 Lei ex

Blufful dela Cluj

Arad, 10 Ian.

La inițiativa revistei „Societatea de fine” au avut loc la Cluj zilele trecute câteva ședințe „conveniri sociale” cu participarea mai multor intelectuali și oameni politici ardeleni, între cari și personalități de merit. Termenul este ardelenesc în accepțiunea cea rea și ardelenescă a fost și isprava ce s'a făcut la Cluj, iarăș în sensul cel rău.

Revista inițiatoare a fixat ca țintă pentru aceste „conveniri”, mult discutată de unele ziare: anchetarea modalităților pentru „cristalizarea vieții politice ardelenesti, menite a salva situația devenită atât de critică”. Pentru înlăturarea acestei „cristalizări”, formulată cu atâtta savoare stilistică, au fost chemați la Cluj o sută de intelectuali ardeleni în frunte cu dd. (păstrăm în ordinea pusă de revista din chestiune) Valeriu Branște, G. Bogdan-Duică, Octavian Goga, Vasile Goldiș și Iuliu Maniu. Va să zică o nouă sută — și să ne trăiască!

Totuși suta nu s'a completat la „conveniri” și e păcat. Au participat aproape numai clujenii, în total vre-o 70 de inși. Dintre cele cinci stele mari au apărut la consfățiri numai două, dd. Goga și Bogdan-Duică. Ceilalți s'au comportat după felul lor caracteristic. Sibilnic ca întotdeauna, d. Maniu și-a trimis un delegat diplomatic, cu însărcinarea să desaprube întrunirea deoarece — crede dsa — ea periclitează fructele strădanilor politice ale partidului național tocmai în preajma „culesului”. Dnul Valer Branște a fost sincer și consecvent, când a declarat neted că consfățirile concepute în sensul care au fost, n'au nici un rost practic. Dnul Vasile Goldiș a făcut și de data asta pe strategul prudent și expectativ, trimitând vorbă că e bolnav.

„Convenirile” au avut deci fericirea să asculte numai pe dd. Goga și B. Duică. Șeful averescan al ardelenilor a fost de-o sinceitate frapantă: a făcut pur și simplu un apel foarte ingenios susținut pentru intrarea tuturor ardelenilor în partidul poporului, căci în felul acesta se va stăvili definitiv regionalismul nesănătos. Dnul Bogdan-Duică a făcut pledoaria partidului țărănist, arătându-i ca pe singurul succes legitim al guvernului, în coaliție cu celelalte partide „democratice”. Va să zică vechiul adagio și permanentul panaceu: guvernarea grupărilor politice, ieșite din „alegeri libere”. Ceilalți participanți, în mare parte profesori rătăciți dela catedră, au turnat ascultătorilor siropul presumpțioaselor lor speculațiuni filosofico-politice. Unii dintre ei s'au grăbit să dea ziarelor, de culoarea „Adevărului” dărburoase articole informative, uitând că în această mlăștinoasă regiune a presei găsește întotdeauna numai corul celor ce „sub aqua maledicere tentant”...

Nu mai vorbim de cei mulți și mărunți, cari contingentau la intruniri „suta”, — îi cunoaștem ca nelipsiți figuranți în toate ocaziile, dela 1 Decembrie 1918 și până astăzi. Sunt ceata „nepoților” și „ușierilor”, cari s'au gudurat întotdeauna pe lângă „unchi” și „șefi”, veșnic instalați în galeria centrală a vieții noastre publice. Pentru că nu mai este altă nație atât de fericită dela a noastră, care să-și cunoască cu precizie cântarul fizic valorile,

în ordinea mărimii și calității lor reale. Este un anacronism să se vorbească la noi — cum le place atâtor „șefi de curente” — de „tabla valorilor răsturnată”, la noi ea este de mult și perfect de bine fixată.

Ne gândim însă, că dintre cele cinci mari stele proclamate de „Societatea de Măine” câte sunt din cele nefaste. Ne mai gândim, că din necoștații noștri șefi câți sunt ceice numai stricăciune au adus țării, prin toate faptele lor dela unire și până astăzi, nereușind în ciuda marilor lumini cu cari i-a dăruit cerul, să-și „cristalizeze” pentru uzul lor de toate zilele un crez politic sistetic. Și iarăș ne mai gândim, că este foarte regretabil, când preinșii conducători ai Ardealului mai rostesc și azi vorbe ca „Ardealului i-se cuvine necontestată superioritate la conducerea țării”, „Clujul este capitala Ardealului” etc. în același timp când le repugnă acuzațiunea de regionalism.

Și dacă era vorba de o reală consfățuire a șefilor politici, fără excepție de partid, — unde au rămas reprezentanții singurului partid, care învrednicește acest nume? Și unde rămâne tradiționala recunoștință ardelenescă în fața marelui, incompensabilului ajutor ce avem din colaborarea lui la umăr cu frații noștri din vechiul regat?

Intrebăm pe d-nul Goga — chiar: nu crede, că prin simplul fapt al participării d-sale la „conveniri” și-a scos singur o grea cărmăică dela locul pe care opinia publică l-a așezat, ca pe singurul bărbat politic ardelen, care nu fură vremea asta scumpă a lui Dumnezeu?

Dar se pun aici o serie de grele chestiuni politice și morale, despre care acest ziar, care stă deasupra tuturor partidelor, își va face o datorie să vorbească.

Noroc, că ofioasele „conveniri” dela Cluj au luat sfârșit, căci ne temeam, ca nu cumva acest „cel mai mare eveniment politic al Ardealului dela unire încoace” (cum i-a zis un naiv și foarte securabil confrate) să ne aducă un nou plocon de serbători, de valoarea și înțelepciunea politică a nenorocitelor „hotăriri dela Aiba-Iulia”.

Ion Montani.

În jurul declarațiilor d-lui ministru Tătărescu

Declarațiunile făcute la Cluj de către d. ministru Tătărescu continuă a fi comentate de către întreaga presă minoritară. Dintre rândurile acestor comentarii se întrevăde recunoașterea faptului că partidul maghiar așa cum e azi alcătuit și condus este numai o întocmire artificială și se deslășește conturul reorganizării acestui partid pe bazele temeinice ale încrederii întregii populațiuni maghiare, care nu aprobă actuala atitudine a fruntașilor lui.

Protestul delegației române la Conferința din Paris

PARIS, 9. — În ședința plenară a conferinței financiare interaliat, d-nii V. Brătianu și Titulescu au protestat împotriva pasagiului din raportul experților, cari au recomandat conferinței menținerea procentului de 1 la sută atribuit României prin acordul dela Spa, acord la care România nu a aderat fiindcă a găsit insuficient procentul acela.

Dante în românește

Arad, 10 Ian.

Casa de editură „Cartea Românească” din București a făcut publicului nostru un uriaș și minunat dar de Crăciun: Internul de Dante Alighiere, în mânăștra traducere a lui Gheorghe Coșbuc.

După ciclopocele traduceri: Sacontala, Eneida, Odișea și Iliada (G. Murnu), traducerea Divinei Comedii trebuie considerată ca un mare, foarte mare eveniment literar, date fiind dificultățile aproape de nelins de care se isbec și se vor isbi întotdeauna traducătorii operelor capitale a titanului dela Florența.

Trecând birător peste încercările doei Chitru și ale lui Nica Gane, neindestul de înzeștrăți pentru o luptă cu mii de greutăți ale traducătorii nemuritoarelor tertine, Gheorghe Coșbuc, după o muncă enormă, a ajuns să ne dea o traducere a „Infernului” dantesc, față de care, — după afirmația competentă a domnului Ramiro Ortiz, profesor de literatură italiană la Universitatea din București, — „puține popoare din Europa se pot fâli cu alta mai bună”.

„Cartea Românească” a prezentat într-o haină sărbătorească această capod'operă care va învinge vremea.

Apariția în românește a „Infernului” va fi și un nou îndemn pentru traducerea altor opere de valoare universală, cari își așteaptă încă traducători printre scriitorii români.

Anul 1924, de altcum, a fost bogat în traduceri de samă. Căsele noastre de editură au publicat excelente traduceri de opere clasice. Sunt semne îmbucurătoare, în epoca aceasta a „Tiribombelor” și a „Pardon”-urilor.

Publicul românesc întoarce cu scârbă spatele literaturii de scandal exploatăte de o samă de sansoni josisi ai tiparului bucureștean.

Dorim din toată inima ca traducerea „Infernului”, editată de „Cartea Românească”, să fie un bun augur pentru activitatea noastră literară și culturală în anul care a început.

O cerere a institutorilor din Ardeal

O delegație de institutori din Ardeal, în frunte cu d. Pora, parlamentar, s'a prezentat d-lui dr. C. Angelescu, ministru instructiunii, cerând să se acorde građația de merit și cea militară și învățătorilor din teritoriile alipite, cari fac dovada că au luptat pe frontul românesc.

D. dr. C. Angelescu a promis delegațiunii că va cerceta fiecare caz în parte și va acorda aceste građații tuturor acelor cari se vor dovedi că au luptat pe război în condițiunile cerute de delegație.

FOILETON

Chef Haiducesc

La hanul ce clipește la răsăruc
La hanul cu perjelele lăsaute, —
Sosec din codrul înflorit haiduci
Și chioțe o'ud întârziate...

În legănări de șoimi, la han sosesc
Și'n noaptea-un chip îmbujorat răsare, —
Saruturi lungi, pe obraji de aur cresc,
...Hangița cu ochi negri-i vrăjitoare...

Alunecă în han, cu toți, pe rând:
Haiduci voinici cu pletele cărunte
Haiduci cu piepturile ca un munte
Ce-au înfrățit furtunele luptând...

Hangița ca o floare se'nmlădie
Lăsând pe masă ploscele cu vin;
La mesele mai albe ca un crin,
Se'nvinge-o haiducescă veselie...

Hangița cu ochi negri îi vrăjește...
Și cresc săruturile de jărătic...
Rasună un cântec bătrânesc, sălbatic.
Și-o luua de argint, în slavă, crește!

Balada Țiganilor

Țigani, rătăcitori, țigani
Albiți de vise și de ani
Căitoresc departe...

Se duc în șir nepăsători,
Se duc noamzi vișători
...Departee... mai departee...

Poeți cu pletele în vânt
Cu frunțile ca de pământ
Mănași de vijelie!

Căitoresc robiiți de-un vis
Cu ochii duși spre-un Paradis
Ce nimeni nu îl știe!

CONST. GORAN

Banii românești se pierd la Bursa din Budapesta

— Peste 500 de milioane! —

Arad, 10 Ian.

O telegramă din Budapesta arată că la jocul de bursă de acolo, publicul ardelen ar fi pierdut, numai în ultimele săptămâni, peste o jumătate de miliard de lei.

Faptul acesta, păgubitor pentru avuția națională, vine în sprijinul campaniei ce o ducem încă de multă vreme pentru înființarea unei Burse de efecte la Arad.

Am repetat cu stăruință argumentările noastre în această chestiune, printre cari încă de acum câteva luni atrăgeam atenția resorturilor respective că bani grei românești se pierd

la Bursa din Budapesta din care cei dispusi să-și întrebunțeze numeraul în jocul de Bursă, nu aveau aici, în Ardeal o Bursă la care să jöcace.

Sperăm că, de data aceasta, în fața tristei realități, cei în drept se vor grăbi să îndrepte acest neajuns.

Mai ales că, dupăcum am arătat Statul n'ar cheitui nimic, personal unei asemenea instituțiuni fiind din remizele jucătorilor.

Trebuie oare atât de mult să ca să se facă un lucru util în asta?

Din neajunsurile Aradului

Valul de scumpete. — Specula unor „comercianți”. — Blazonul de nobletea al orașului. — Libertatea comerțului și dreptul la viață. — Producătorii sunt modeste. — Exemple edificatoare. — Și banul scump și marfa scumpă. — Îndepărtarea populației flotante. — Speculatorii să ia aminte!

Arad, 10 Ian.

Darul pe care ni l-a adus, deocamdată, anul în care am intrat, este un val de excesivă scumpete care s'a abatut peste orașul nostru. În două sau trei săptămâni prețurile s'au urcat cu peste 50 de procente la lucrurile de cea mai strictă necesitate, în special prețurile la restaurante și hoteluri au ajuns la proporții încă neatinse până azi.

O cercetare mai amănunțită a acestui fenomen care atinge în mod dureros existența atelor familii cu mijloace limitate, nu duce la nici o concluzie, S'au, mai bine, duce la una singură, și anume că numai specula este cauza acestei nenorocite stări de lucruri. E drept că scumpetea s'a accentuat în toată țara și că ea se datorește unor cauze multiple de ordin general, dar ceea ce se întâmplă în Arad este propriu numai orașului nostru.

Comparând posibilitățile de existență în orașele cele mai apropiate, Timișoara și Oradea-Mare se poate face cu ușurință constatarea că Aradul este înzeștrat cu privilegiul unui oraș de lux. Dacă și mijloacele de existență ale locuitorilor lui ar fi corespunzătoare, n'am putea decât să ne mândrim cu acest blazon de noblete pe care ni-l dăruiește Specula, această nouă zeitate a timpurilor moderne.

Decât, sunt mulți, foarte mulți, cărora

viața le-a ajuns insuportabilă: fânari, profesioniști de toate categoriile și în genere, toți cei cu veniturile fixe.

Înțelegem prea bine valoarea prinse de libertate a comerțului și cât este utilă respectarea lor pentru prosperitatea economiei naționale. Dar aceste principii s'au emise ne vremuri de mândre echități sociale, pe vremea când s'au onestității repudia orice gând de specula pe vremea când nimeni nu murise de foame din cauză că munca nu i producea atâta cu cât să-și țină viața de azi mâine. Astăzi însă, această libertate a comerțului acordată unora atinge înasupra dreptul la viață al altora și, între altele două rele, considerațiunile de cea mai elementară umanitate obligă la măsurile de protecțiune pentru cei din urma.

Ca să se vadă că numai specula este cauza acestei intolerabile situațiuni vom un exemplu. Avem în față două liste de mâncare, una dela un restaurant din Timișoara și alta dela un restaurant din centrul Bucureștiului. Comparându-le cu prețurile restaurantelor carietate din Arad se conștă că prețurile de aci sunt exact indolte la București și cu 50 de procente mai

Scriitorii ca luptători pentru unirea neamului

(Urmare)

P. Maior mărturisese că nu are de gând să scrie întreaga istoria Românilor, ci numai începutul lor în Dacia, „ca vazăn! Români din ce viață strălucită sunt prăsiți, toți să se îndemne strămoșilor lor întru omenie și întru bună cuviință a le urma” (Istoria pentru începutul Românilor în Dacia, ed. III. 1883.) Maior fixează preciz hotarele Daciei „dela Tisa încoace prin Banat până în Dunăre, Ardeal țara muntenească și Moldova până la Nistru și până la marea neagră.” Cu multă înțelegere spune el: „Să fi fost Români toți uniți sub un cap, nu cred ea, că ar fi venit timpul să se dea învinge Turcilor.” „Rămâne dar încheiat, că Români, cari sunt astăzi din Tisa până în marea neagră, sunt Romani adevărați și nepoții Românilor acelor, cari în zilele lui Traian, după concenirea Dacilor, descălecară în Dacia, și viță de viață lor necurmat au locuit acolo”, — zice Maior la sfârșitul Istoriei sale. Cronica lui Sincal și Istoria lui Maior au servit Românilor ca un isvor de mândrie pentru prezent și lucrudere pentru viitor, în viitorul în care, desigur, Sincal și Maior au crezut că se vor restabili vechile hotare ale Daciei: „dela Tisa... până la Nistru”.

În timpul când în Ardeal se afirma așa de puternic ideea originii și unității neamului, suflete mari, din altă parte, lucrau în aceeași direcție. Cugetarea românească în floria, dacă nu chiar așa de bogat ca în Ardeal, și cealaltă parte a Carpaților. Zilot Românul protestează împotriva stăpânirii străine; Chezarie de Râmnic, în prefața

Mineului pe Ianuarie, tipărit în 1779, scrie: „Luna neamului românesc din vechi se trage din slavitul neam al Romanilor a caror slavă a strălucit până unde s'a întins și soarele raz-le.” Naum Râmniceanu, într-o notă, pe un manuscris grecesc de-al său, înainte de 1812 scria: „Ah! Dachie! Dachie! fiii tăi plâng și suspină ca un pom ce îngrădire n'are, cine trece pe cale rumece și te lasă de jale;” tot el scrie la 1821 poezia „Tânguirea țării Valachiei etc.” în care se află această puternică explozie: „Români ticăloși și nevrednici, până când așa nemernici, să trăiți și chinuși, nu vă deșteptați odată?” Deoparte a Carpaților Sincal chema la „deșteptare” pe Români de altă parte Râmniceanu; astfel găsăm primite identice dorințele tuturor Românilor. Lazar av-a să răspundă acestor țigări, să împletească cele 2 dorințe identice.

Școala lui Lazar este o continuare intensificată a acestor idei. Lazar chemă umbrele trecutului, ca să înălțeze-că inimă celor dazi, el întărește șoaptele dorințelor ce mai bine, prefăcându-le în strigăt puternic, hotărât, înmuriat: „Oare când s'ar ridica duhul din țărâna Romanilor și ar privi peste strănepoții marelui Cezar, slavului August și înaltului Traian, oare în ziua de azi mai cunoaște-ar?... Ajungă lacrimile patriei, ajungă jugul robiei, vieme este acum să se ridice din țărâna sămânțele cămților săi strănepoți: aducerea aminte de mărirea strămoșască cere mântuire a lor.” (Din cuvântarea ținută în m.școala lui D. Lazar în 1819). Într'alt loc: „Romani cu toți un cuget erau lucrând pentru bunul cel de obște național; dar noi Români de acum, ce sistem adevărat strănepoți ai Romanilor, avem în ochi o ceață, priu care nu putem vedea lumina soarelui. Și Lazar a împrăștiat ultimele rămășițe de ceață, pentruca neamul nostru să vadă lumina soarelui.

Mica publicitate

AMNĂ TINARA dă lecții de limbă franceză pentru debutanți și începători. În schimb lecții de limbă română. REVERBERY, Strada Eminescu 11. (536)

CAUTA COMPANISTĂ cu capital numerar de cel puțin 250.000 Lei pentru exploatarea unei întreprinderi comerciale cu frumos viitor, care la noi încă nu este exploatarea. — Ocupațiune frumoasă, potrivită pentru oameni inteligenți, care tind spre comercializare, bună stare și independență. — Am birou cu tot materialul necesar ce urmează să fie licitat și pus în valoare. — Fiind garson, companistă în afacere, poate eventual deveni societară și în conviețuire. — De preferat domnișoară sau doamnă tânără văduvă, cu ră-nă la lucru de birou și cu cunoștință de limbă. — Ofertele — în care se va arăta stăruința civilă, etatea etc. — însoțite de fotografie, care se va remite recomandat — la adresa: D-lui A. R. Arad, Căsuța poștală No. 62. (539)

Cooperativa Pârnoveana din Arad, caută un vânzător expert în bransă de coloniale. Adresa: Banca „Spiru Haret” Arad, Piața Catedralei. (547)

TINAR în etate de 26 ani cu atelier mare casă proprie dispune de o avere de jumătate milion, are dori să se căsătorească cu domnișoară, etate până la 21 ani, care dispune de cel puțin atâta cât am și eu. „Cămin etern” sub aceasta deviză rog scrisorile la Administrație. (598)

HELM KLEIN B.

Expediază din propria vară din Vața de Jos, lemne de foc, precum și cărbuni de iernă.

Adresa telegrafică: Klein, exploator de lemne Arad. (538)

Regatul României. Tribunalul Arad.

No. Cof. 17-1925.

Publicațiune.

Tribunalul din Arad face cunoscut, că în urma cererii lui firmei înregistrată „Luvrul” magazie mare de mărfuri din Arad, și a lui Neumann Rudolf comerciant, domiciliat în Arad ca și proprietarului firmei, susnumite pe baza §-ului 7, din ord. Minist. 4070/1915. M. E. s'a introdus procedura de concordat forțat fără faliment.

Ca supraveghetor de avere este numit Dl. F. ag Bălțeanu avocat în Arad. Creditorii sunt provocați ca creațiile lor să le anunțe până la 31 Ianuarie 1925 în modul prescrip în §-ul 28 a sus așezatei ordonanțe, că alfel nu au drept de vot.

Terminal de desbatere este în ziua de 10 Ianuarie 1925 la ora 9 a. m. (Tribunal Arad, etaj I, ua Nr. 74). Efectul de drept al procedurii se începe în ziua de 5 Ianuarie 1925. (305) Arad, la 5 Ianuarie 1925.

Consilier: ORNSTEIN, m. p.

Cu onoare aduc la cunoștința onor. public, că în (545)

Lăptăria „Corvin”

din str. Matei Corvin (f. Hunyadi) Nr. 1, zilnic se poate cumpăra lapte proaspăt, smântână, unt și brânză de cea mai bună calitate. — Cer binevoitorul sprijin: Matei Szuchanszky, proprietarul lăptăriei.

MINISTERUL JUSTITIEI

Comisiunea de Naturalizări.

—OO— Conform art. 22 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publica următoarea cerere de naturalizare, spre știința acelor cari ar voi să facă vre-o întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege:

Domnule Președinte,

Subsemnatul Edmund Naschitz, funcționar comercial, domiciliat în Arad, Strada Mureșeanu No. 7/9, am onoare a-Vă ruga să binevoști a mi acorda cetățenia română potrivit legii privitoare la dobândirea naționalității române. (553)

Cu deosebită stimă:

(ss) EDMUND NASCHITZ.

Asociațiunea Intreprinderilor Industriale (U. G. I. R.) se ocupă cu chestia muncitorilor străini.

Se știe că o parte însemnată a întreprinderilor noastre este nevoită a întrebuința pentru unele lucrări speciale lucrători specialiști aduși din străinătate, a căror sedere în țară însă întâmpină dificultăți continue. Mai ales în timpul din urmă unele autorități au găsit necesar să ingreuneze nu numai aducerea lucrătorilor străini, dar au excludat chiar lucrătorii cari loenieau aci de ani de zile, fără a avea vre-o considerare pentru interesul industriei și-a întreprinderilor. Asociațiunea Intreprinderilor Industriale din Arad, care cuprinde cele mai însemnate întreprinderi din Arad și împrejurimi, s'a ocupat în repetate rânduri cu această chestiune atât de importantă și a înaintat un memoriu Centralului din București (Uniunii Generale a Industrișilor din România), în care a făcut propuneri spre rezolvarea chestiunii, cari corespund mai bine intereselor industriei Comitetul Central al U. G. I. R.-ului aprobând memoriul secțiunii din Arad a intervenit pe lângă Consiliul de Miniștrii, care pe baza acestuia a numit în Comisiunea de Migrațiune de pe lângă Ministerul Muncii pe Dl. Ing. C. R. Mircea Directorul General al U. G. I. R.-ului și a hotărât, că anunțarea lucrătorilor străini și obținerea permisului de liberă petrecere în țară pe viitor să se facă prin U. G. I. R. și secțiunile sale regionale, adică în Arad prin „Asociațiunea Intreprinderilor Industriale din Arad”. Asociațiunea în acest scop pune la dispoziția membrilor săi tablouri imprimate, pe care toate întreprinderile, cari au în serviciul lor străini, fie lucrători, contramăestri sau funcționari, trebuie să le completeze în modul cel mai exact și cel mai târziu până la 18 Ianuarie să le înainteze „Asociațiunii Intreprinderilor Industriale din Arad”, care le adună și înaintează pe toate prin U. G. I. R. Ministerului. Ordinul Ministerial prevede, că toți lucrătorii străini, cari nu vor fi anunțați în termenul de mai sus cu tablourile ce se dau de Asociație, vor fi imediat expulzați din țară.

Asociațiunea Intreprinderilor Industriale din Arad bineînțeles că fără de nici o plată stă la dispoziția membrilor săi, dar bucuros dă lămuriri și oricărui alte întreprindere în această chestiune. Nu poate aduna și înainta însă decât tablourile completate de membrii săi și pentru aceasta este important, ca întreprinderile industriale în număr cât mai mare să se unească cu această Asociație, a cărei unic scop este dezvoltarea industriei și prosperitatea muncitorilor întreprinderilor industriale. Asociațiunea se ocupă continuu cu chestiunile ce interesează industria și întreprinderile și propunerile sale au fost totdeauna îndeajuns apreciate.

Dintre propunerile mai recente ale Asociației din Arad, Ministerul va decide acum asupra următoarelor:
Stergerea taxei de 10%, cifră de afaceri, asupra materiilor prime ce se importă de industrie în scop de a fi prelucrate.
Publicarea din timp a anunțurilor de licitație ale autorităților știut fiind că acum deseori se întâmplă, că anunțurile se publică atât de aproape de termenul de licitație că nu se mai pot face ofertele; în legătură cu aceasta editarea unui „Monitorul Oficial” al licitațiilor, care să cuprindă și hotărârile ce se vor da de autorități.
Delegarea unui membru al Asociațiunii în comisiunile de apel pentru impozite.

Chestiunea lucrătorilor specialiști străini, în care Consiliul în baza propunerilor Asociației din Arad a dispus și pe lângă cele de mai sus a hotărât, că pe viitor comisiunile regionale vor da permisiunile de liberă petrecere în țară lucrătorilor străini, în care comisiune va fi membru în afară de inspectorul Ministerului Muncii și Industriei și un delegat al Asociațiunii.

Accese câteva chestiuni numai ce s'au ivit și lucrat în ultimul timp arată cât de importantă este activitatea U. G. I. R. și a organizației sale din această regiune a „Asociațiunii Intreprinderilor Industriale din Arad.” Datoria fiecărei întreprinderi Industriale este a sprijini această muncă, prin aceea că aderă la Asociație, deoarece este dar în favorul fiecăruia, că Asociația să numere câți mai mulți membri, că cu atât mai eficace sa fie intervențiile sale. Nu reprezintă sacrificii nici pentru o întreprindere cotizația ce trebuie să plătească ca membru deoarece contribuțiile minimele ce se stabilesc cari de altfel sunt cu atât mai mici cu cât numărul membrilor este mai mare (în a. u. 1924 membrii au plătit Lei 1000 taxă fixă și 1.61% după membrii și salariile plătite) se compensează cu prisosință prin avantajele, pe care membrii Asociațiunii, ca o unitate solidară, ca acei ce reprezintă întreaga industrie a României Mari pot dobândi în cele mai mici cazuri și în cele mai mari chestiuni, și de aceea binefacere fiecare membru deopotrivă beneficiază.

Biroul Asociațiunii Intreprinderilor Industriale stă la dispoziția celor cari se înterează în fiecare zi de la 4-6 d. m. în Strada Horia No. 2, etaj II, — (în localul Direcțiunii Calei Ferate Electrice Arad-Podgoria). (543)

Insertii se primesc la Administratia ziarului.

dicat decât la Timisoara. De ce? Vând oare producătorii din această regiune produsele lor mai scump decât în altă parte? Cine și-ar da osteneala să cerceteze ar putea constata cu ușurință că, dimpotrivă, prețurile la producător sunt mai scazute ca în alte părți.

Carnea de vită, de porc, păsările, untul, legumele, etc. se poate obține cu prețuri mult mai scazute decât la București și dacă aceste mărfuri nu sunt puse în valoare cauza este scumpetea și dificultățile transporturilor.

De acest belșug de alimente consumatorului însă nu se poate bucura. Intermediiarii au grija să dea publicului iluzia unor lipsuri ca pe vremea războaiului prin prețurile excesive ce le pretind. O anchetă nepărtinitoare ar putea constata cu ușurință cum, de pildă, o găscă cumpărată cu 200 de lei, este revândută de restaurator consumatorului cu cel puțin 1200 de lei, cum vinul cumpărat de la producătorul nevoit să l vândă, din cauza crizei, cu 8-10 lei litru, este revândut de același intermediar care este restauratorul cu prețul de 40 de lei litru, fără să mai punem la socoteală darul pe care i l-a lăsat moștenire Mântuitorul, într'un moment de genozitate, la nuntă din Cana Galileea.

Am putea multiplica la înfinit exemplele

D. ministru Tătărăscu la Clubul gazetarilor unguri dela Cluj

Contra urei de rassă. — Un act de apropiere româno-maghiară.

Arad, 10 Ian.

Cititorii noștri știu că gazetarii unguri, atât de bine organizați în întreg Ardealul, au în strada Moșilor un admirabil Club loc de întâlnire nu numai pentru dânsii ci și pentru minoritarii din elita societății clujene.

Slectul și elegantul club al contrașilor unguri a avut ieri un important oaspe, pe dl ministru Tătărăscu, care s'a grăbit să răspundă la invitația gazetărilor minoritari.

Dl ministru Tătărăscu a fost găzduit cu toată ospitalitatea maghiară, în cel mai frumos înțeles al cuvântului, și a petrecut aproape două ore în societatea gazetărilor unguri.

S'au discutat cele mai felurite probleme sociale și culturale.

Dl ministru Tătărăscu a știut să câștige înima contrașilor unguri.

Dsa a declarat în cursul convorbirii în repetite rânduri că este un hotărât adversar al urei de rassă.

Sovinișmul este și nu folosește nimănu, ba de multeori e de-a dreptul destructiv și demoralizator. Adevorii ei se prezintă ca tovarăș al bolșevismului care — pentru atingerea scopurilor lui — primește să se asocieze cu orice, fie el sovinișm, fie reacționarism fie ierenditism. În România ierenditismul, ura de rassă, are de fapt un caracter bolșevic. Mai e de notat că cei ce seamăna bolșevismul la noi nu aleg calea socializării, ci promit scutiri de sub plata impozitelor, desființarea serviciului militar etc. conștienți de răul ce l pot cauza. Antisemitismul este deasemenea anarhic și servește scopurile bolșevismului și nici decum națiunea și țara.

ca să se vadă că această scumpete artificială se datorăse datoră speculatorii cari au devenit adevărați parazii ai societății. Și nici nu se putea să nu fie artificială această scumpete, intrucât ea stă în completă contradicție cu cea mai elementară experiență care ne învață că raritatea banului — și ne aflăm într'o astfel de epocă — înseamnă scumpetea lui și, prin urmare, ieftinirea mărfurilor.

Ne aflăm dar în fața unei specule organizate, unui cartel al speculanților, care lovește, între altele, chiar interesesele obștești ale regiunii.

Aradul este un centru comercial, un oraș cu un contingent apreciabil de populație flotantă. Scumpetea traiului împiedică intrucât-vă mișcarea care dă viață acestei regiuni, și aceasta dificultate se resfrânge și ea în mod nefavorabil asupra populațiunii constituind un adevărat cerc viciuos al speculei și scumpetei mereu crescânde.

E timpul ca speculatorii să ia aminte și să nu provoace măsuri de ura că rora nu vor avea decât de pierdut. Chestiunea este prea importantă și are prea multe laturi privitoare la comerț în general, atingând în special comerțul cinstit, ca să nu fim obligați să revenim în mod mai amănunțit asupra ei.

Ura de rassă însă nu se va împământeni niciodată la români. Poporul nostru este cel mai tolerant popor din lume. Sunt streini cari spun chiar că toleranța noastră exagerată este o slăbiciune, o greșală.

Toleranța noastră este deci un fapt cunoscut de toți. Nu tăgăduesc — a spus dl ministru — că uneori se comit abuzuri și nedreptăți. Aceasta însă nu poate forma un motiv de învinuiri la adresa statului român. Abuzuri nedreptăți s'au comis de când e lumea, în toate țările, fie ca o consecință a insuficienței administrative fie în urma greșelilor legate de firă omenească.

Nu poate însă nimeni tăgădui că neamul românesc se nuzuește și are toată bunăvoința pentu crearea unei stări de multumire sufletească și bunăstare pentru toți cetățenii acestei țări fără deosebire de naționalitate și religie.

Vizita și cuvintele d-lui ministru Tătărăscu au făcut cea mai excelentă impresie asupra contrașilor noștri minoritari cari au cunoscut în d-sa un european inteligent cu vederi largi și lipsit de prejudeții.

De altă parte, dl ministru a avut prilejul să se convingă de situația gazetărilor minoritari.

Gazetele maghiare sunt bune și citite pentru că cei ce le scriu au toate mijloacele pentru a și îndeplini datoria de gazetari conștienți. Plătiți omenește, fără a fi nevoiți să recurgă la degradatoarele venituri laterale dau neamului lor o presă cu care s'ar putea oricând mândri.

Despre situația rușinoasă a acelor gaze-

zari români cari nu se știu „invărtăbine să nu mai vorbim. Și desigur, d. ministru Tătărăscu, care s'a putut ocupă de bunăstarea ziaristilor maghiari, și a seilor, va fi cel dintâi care să se predească și să stăruie pentru crearea unor mai bune stări gazetărilor români.

Noi an judiciar

- Compunerea secțiilor
- Senatul civil de prima instanță
  - Președinte: Alexandru Nistor.
  - Raportor: Gheorghe Augheue.
  - Secțiune de 2-ori pe săptămână (Marți și Joi).
- Senatul civil de prima instanță
  - Președinte: Arpad Orășteiu.
  - Raportor: Carol Ficker.
  - Secțiune: odată pe săptămână (Sâmbătă și Duminică).
- Senatul Penal de prima instanță
  - Președinte: Emil Cămkrașescu.
  - Raportori: Emil Ionescu și Carol Ficker.
  - Secțiune: de 3-ori pe săptămână (Luni, Miercuri, Vineri).

Camera de punere sub acuzare: Președinte: Dr. Sever Barbură. Raportor: Dr. Lothar Nyekiegyi. Seciune: odată pe săptămână (Sâmbăta).

Senat civil apelativ: Președinte: Dr. Sever Barbură. Raportor: Radu Pascu. Seciune: 3-ori pe săptămână (Luni, Miercuri, Vineri).

Senat civil apelativ: Președinte: Ioan Horvath. Raportor: Constant. Sotirescu. Seciune: 3-ori pe săptămână (Marți, Joi, Sâmbăta).

Senat pentru judecarea cauzelor de contrabandă: Președinte: Gheorghe Alexianu. Raportor: Mircea Antonini. Judecător de instrucție: Romulus Orezeanu. Secția comercială și firme comerc.: Arpad Orășteiu. Divorțuri: Mircea Antonini. Procesele vechi civile: Iosif Kovacs. Persoanele juridice: Emil Ionescu.

Revolte sângeroase în Ukraina

Calători sosiți din Rusia povestesc că în sudul Ucrainei au izbucnit mari revolte țărănești. În regiunea Chersonului, Sovietele au reprimat revolta executând câteva mii de săteni.

Când va fi balul Hellas? — Sâmbăta în 31 Ianuarie!

„De unde-ți vine numele păru fără putere Ce despărțirea neamului tu îndrăznești la cere?”

Frații te vor uri și vor disprețui puterea ta neînsemnată,

„Căci despărțit ori depărtat fratele-i tot frate.”

Ecoul revoluțiunii franceze pătrunde în sufletul Românilor de pretutindeni, incurajându-le speranțele de unire, întărind credința în viitorul mare al neamului, sau cum spune Momuleanu la 1817: „Un veac nou ni s'a ivit”. Într'o carte apărută la Buda, 1813, se află un fel de „Destăptăte Române”:

„Din somn sculați-vă, Odată deșteptați-vă!”

strigă autorul către Români. (Din Ist. partidelor pol. de Xenopol). Asachi, „un Român al Daciei”, sărută țărâna strămoșilor ca să învețe virtutea lor. Eliade spune profetic: „Dea Domnul să sporească râvna culturii între Români... ca să fie ei toți frați”, iar în Amintirile și Impresiile unui proscris (tr. d. G. O. Gârbea): „România va răsăla și ea cu toate popoarele!” (p. 101), iar la pag. 116: „Banatul și Transilvania, ilotii Magiarului reacționar și instrument al camariei austriece. Bucovina smulsa dela sânul Moldovei și dată moștenire aceluiași tiran, Basarabia sub contul Cazacului, ... „Sarmăna Românie!”

Carlova îndeamnă la arme: „Că d'acuma înainte Nație să vă numiți, Alexandrescu coboară umbrele mari din trecut și spune: „Fii noștri vor ascunde a lor frunte în țărână, Dacă voi acum veți pierde marea cauză română.”

Bolinteanu prevede „viitorul de ani ai României și poetizeaza viitoroasa figură a lui

Mihai. Sion îndeamnă la unirea principatelor, dar nu uită pe Românii din Ardeal:

„Vânturi line suflătoare Treceți și peste Carpați, Duceți știri măngătoare La iubiții noștri frați.”

„Dragi Români, să fim uniți!” exclamă Dascălescu. Dar, mai mult decât toți, Aleksandri a îndemnat în acest timp la unire. El îndeamnă pe Români să sece Milcovul despărțitor „dintr'o sorbire” să dea „mână cu mână, cei cu inima română”, căci sfânta unire „e scrisă în ceruri”, „E scrisă în inimă cu foc cereș” și brațul dumnezeesc lucrează la mărirea României. Nu numai unirea principatelor a fermecat inima lui de mare Român, iată, în „Destăptarea României”, un puternic îndemna spre unirea tuturor Românilor:

„Sculați frați de-acelaș nume, iată timpul de frăție!

Peste Molna, peste Milcov, peste Prut, Aruncați brațele voastre cu o puternică mândrie,

Și de-acum pe veșnicie Cu toți mâinile să dați!”

Chemarea spre unire la 1848 a răsu mai puternic din sufletul lui A. Murășar

„Români din patru unghuri, acum o înțiea Uniți-vă în cuget, uniți-vă în simțiri!”

Olasul lui a străbătut mai adânc, pr tîndeni, în sufletul Românilor.

HOREA TECULEA (Va urma.)

Căminurile de ucenici și municipalizarea cinematografelor

Reintegrarea elementului românesc în drepturile sale firești.

Arad, 10 Ian.

Am arătat în numărul trecut al ziarului nostru cum se lucrează într-o țară așa zisă balcanică pentru protejarea elementului național în industrie și comerț. Societatea „Privredniță“, despre care am vorbit, ar putea da exemplu celor competenți prin organizația ei perfectă și puternică ce ne lipsește nouă și încă pe terenul care este lipsita propășirii noastre. Tîn încă să adăug — tot în urma memoriului primăriei din Timișoara — ca societatea „Privredniță“ a înținat cu reședința la Belgard a ajuns să aibă un capital de peste 100.000.000 dinari noșterind dela maritim și patrioții sârbi încă 10 case și 286 jughere de pământ. Azi țegele Alexandru al Jugoslaviei a primit tronajul, și nu trece au ca capitalul societății să nu se mărească cu câteva milioane de dinari. Toată lumea intelectuală și toate întreprinderile comerciale și industriale contribuie la mărirea fondului. După declarațiile secretarului al societății, azi vre-o 16 persoane din foștii bursieri sunt milionari și ei pot uita cum au ajuns la fericirea actuală.

Așa se lucrează într-o țară „balcanică“ unde societatea și autoritățile își fac datoria în întregime nu numai față de prezent, dar față de viitor. La noi inițiativa particulară fiind mai slabă e datoria comunelor să termine.

Nu trebuie uitată latura socială a problemei. Copiii țăranilor români ținuți până ieri în umbra satelor venind la oraș trebuie să aștească aci inimii calde și brațele ocrotitoare.

Viitoarea generație de meseriași și neguori, care e chemată să formeze cea mai im-

portantă și puternică clasă socială a orașelor e crescută în căminuri în cea mai curată iubire de patrie, unde fiind ferită mai ales de agitațiile de clasă ale elementelor extreme este îndrumată spre o muncă conștientă și productivă.

Căminurile de ucenici sunt menite de a recruta elementele din viecea socială de mâine a orașului și ne asigură mai mult ca oricare altă școală sau instituție culturală crearea burgheziei românești care ne lipsește.

Ele au rolul de a nivela inegalitatea culturală și economică creată de regimul trecut prin mijloace meseriești și nedrepte. Dreptate nu vom avea decât atunci când vom fi reprezentați și în orașe nu numai ca număr și cultură, ci mai ales ca forță economică după justa proporție al elementului încunjurător.

Nivelarea acestor inegalități și reintegrarea elementului românesc în drepturile sale firești o urmăresc căminurile de ucenici și o servesc în măsură cu mult mai mare decât oricare altă așezăminte de cultură.

În vederea scopului mare și a serviciilor imense ce aduc națiunii și statului aceste instituții de interes social-național-cultural, am socotit de datoria noastră să atragem luarea aminte a tuturor factorilor chemați în preajma votării noii legi administrative, asupra municipalizării cinematografelor rugându-i să-și pună în culpă toată autoritatea, străduind pentru introducerea în lege a drepturilor comunei asupra cinematografelor al căror venituri va contribui în mare parte la scopul arătat în memoriul primăriei din Timișoara și în modestele noastre art. cote de ziar.

Emil Botis.

Discuții libere

„Bustul lui Avram Iancu“

O clarificare care se impune

Arad, 10 Ian.

Dna D. E. I. a publicat în No. de ieri al ziarului „Tribuna Noua“ un articolas referitor la drumul greșit apucat de țărăni sculptor R. Ladea; a cărui lucrare: „Bustul lui Avram Iancu“ — ridicat la Baia-de-Criș — va fi dat jos, urmând a fi înlocuită cu o alta, a sculptorului Cara. Nu voi vorbi aci de talentul dlui Cara — ale cărui lucrări sunt — mai toate — mici după cele din Apus; ci voi căuta să clarific chestia Ladea, de care dă autoare a articolului de ieri — pare — că este cu totul streină.

Mai întâi dsa vorbește de un om lumiat al Aradului, care l'ar fi descoperit. Această afirmație este inexactă, de oarece Ladea nu a fost descoperit de omul lumiat al Aradului, ci mai mult ajutat de mai mulți oameni de bine ai acestui oraș; Ladea ind recunoscut, ca talent, în Cluj.

Pe urmă, dna D. E. I. știe că Ladea fost înscris la Belle-Arte din București, și unde a plecat ca orice om de tagma lui: ap' orizonturi nouă. Pentru a reveni în veas școală nu l'au putut convinge nici tuiile — scrise — al d-lui N. Iorga; și mi-te îndrumările prietenilor de aci, și în convingeri și poate mai săraci el!

Îse da azi jos lucrarea dela Baia-de-Criș? Nu miră pe nimeni și cu atât mai puțin pe autor, când va auzi. Istoria este făcută să se repete.

Se știe că Ladea a mai avut două comenzi: A. D. Xenopol și M. S. Regina Maria.

Comisia de recepționarea bustului lui Xenopol și-a dat verdictul: lucrarea va rămâne în una din sălile Palatului Cultural, deoarece nu poate fi așezată într-o piaș publică din cauză că nu are destul de vizibilitate cravată și... p'arul dene cap!... Mai ar fi și o altă cauză, dar din anumite considerații, nu o pot da în vileag.

Cred că este necesar, față de acest verdict — și cel dat de marele nostru sculptor Brâncuș — stabilit la Paris și care la vederea lui Xenopol i-a spus textual: „este Xenopol și această lucrare, mi place mai mult ca toate celelalte lucrări ale dumitale.“

Că Ladea a apucat pe un drum greșit, se va vedea mai târziu. Și tot mai târziu se va vedea, ce crimă a făcut sculptorul Cara, când a primit asasinarea morală al unui confrate.

A. N.

INFORMAȚIUNI

Administrative

Rugăm în mod deosebit pe toți abonații noștri, fie din localitate, fie din provincie, să ne încunostiințeze imediat când văd o neregularitate în privința primirii regulate a ziarului nostru.

— Onorații noștri abonați cari sunt în restanță cu plata abonamentelor sunt rugați respectuos să binevoiască a-și aduce conturile în ordine.

Dela comenduirea pieții

Toți foștii ofițeri activi și de rezervă cari au aparținut fostei Armate Austro-Ungare și care se găsec stabilii cu domiciliul pe teritoriul orasului sau județului Arad, fie că au fost primiți sau nu în Armata Română, sunt, rugați a se prezenta la Garnizoana Arad în Piața Mihai Viteazu în zilele dela 10—20 Ianuarie 1925, între orele 9—11.30 și 15—18.

Pentru aplicarea legii învățământului primar

Toți inspectorii și revizorii școlari au fost convocați la ministerul instrucțiunii, într-o conferință care are de scop aplicarea noii legi a învățământului primar.

D. dr. Angelescu, ministerul instrucțiunii, a prezidat această conferință.

Dela Școala de Industrie Casnică

Ni se aduce la cunoștință că la școala de Industrie Casnică din localitate — strada Căpitan Ignat No. 10 — se găsește de vânzare — cu prețuri foarte reduse: pânză de mătase, inșor cu bumbac, pânză de Olanda, pânză românească foarte fină, mătase albă pentru lenjerie și colorată, precum și diferite țesături de mătase pentru costume.

Despărțământul Arad al „Astrei“

Di prof. univ. Onisifor Ghibu delegatul soc. „Dumnezeu Universitar“ din Cluj va ține Duminecă la 11 Ianuarie ora 17 în Palatul Cultural o conferință comemorativă despre un dascăl român de acum 100 ani: C. Diaconovici Loza. Bilete de intrare: 10, 5 și pentru elevii 2 lei la casă.

Subiectul deosebit de interesant al conferinței sperăm că va atrage un public numeros. Această conferință e și un prim pas în activitatea despărțământului „Astri“ și avem datoria să o sprijinim.

Parastas

Duminecă în 11 l. c. se va celebra în biserica gr.-or.-română parastasul pentru decedatul *Dimitrie Lăpușca*, fost comerciant Arad Șig și implinirea a jumătate de an dela moarte.

Atât rudeniile cât și cunoștii sunt rugați a lua parte la aceasta celebrare.

548 *Familia Lăpușca.*

Nici un iubitor de muzică aleasă nu trebuie să uite

că în 19 Ianuarie va avea loc în localitate un mare festival artistic urmat de bal, organizat de Societatea „Ocrotirea orfanilor de războiu“, Regionala Timișoara.

Acest festival artistic va fi o adevărată senzație a acestui început de an.

Își vor da concursul: pianista Elisabeta Cotruș, soprana Kulcsar-Bojinca, Violonista Marthe Schwenk și maestrul Laurian Nicorescu.

Fapte diverse din Arad

Domnul Foldes Adalbert a reclamat poliției că necunoscuți făcători de rele s'au introdus în antreul locuinței sale din strada Eminescu No 16 furându-i paltonul soției, în valoare de 15000 lei. Cazul se cercetează.

Femeia Sterescu Sofia din comuna Cicir pe când se afla în prăvălia lui Iuliu Sabo d'n Bulevardul Regele Ferdinand, a fost victima unui furt de buzunar, furându-i-se portofelu cu acte și 800 lei.

Locuitorul Curuți Pavel domiciliat în Str. Episcopu Ciorogaru No. 16 s'a otrăvit, cu sodă caustică, în dupămasa zilei de 9 Ianuarie a. c. Cauza ar fi neînțelegere familiară. În stare gravă a fost internat în Spital.

— Unde va fi balul Hellas? — În „Crucea Albă“!

Farini

Cercul Farini, dramă senzațională. În jurul unei ucideri bănuite, se petrec lucruri cari mișcă adânc sufletul spectatorilor. După achitarea unui bănuie se trage la răspundere o artistă de circ, care asemenea se desvinovățește. Va rula în „Urmasa“, la 11, 12, 13 Ianuarie (Duminecă, Luni, Marți).

Grăul pentru armată a fost asigurat

Quantitatea de grău necesară armatei a fost asigurată.

S'a cumpărat grăul necesar pentru trupele din toată țara.

Din ordinul ministerului de război toate cumpărăturile se fac la prețul zilei și niciări nu se va rechiziționa nimic.

Deasemenea s'a asigurat furajul necesar cailor armatei.

Toate aceste cumpărături s'au făcut din creditul de 400 milioane lei acordat de ministerul de finanțe.

Teatrul de Vest

D. Al. Lapedatu, ministrul cultelor și artelor, în dorința de a realiza propunerea dlui Al. Valjean, directorul general al teatrelor, de a înființa Teatrul de Vest, a convocat într-o consfățuire la minister, pentru Joi 15 Ian. pe toți prefectii și primarii orașelor regiunii de Vest a țării.

Lucrările conferinței financiare din Paris

PARIS, 9. — (Rador). — Conferința financiară internațională s'a întrunit în ședință plenară la orele 17, stabilind programul lucrărilor. Conferința a decis să nu țină nici o ședință plenară până Lunii pentruca delegațiunile să poată continua conversațiile oficiale și particulare. Ședința a fost ridicată la orele 17.30.

Un apel al A. S. R. Principelui Carol

În vederea expoziției internaționale de arte decorative, expoziție care se va deschide la Paris în vara viitoare și la care este chemată a participa și România. A. S. R. Principele Carol, Mostenitorul Tronului, a scris următorul apel către toți cei cari ar putea contribui ca țara noastră să fie cât se poate de bine reprezentată la această interesantă expoziție.

Franța chiamă toate națiunile civilizate ale lumii să ia parte la marea expoziție internațională de arte decorative ce va avea loc în vara viitoare la Paris. Cu toții ne-am dat seama că țara noastră nu trebuie să rămână în afără de această manifestare mondială. Deși dezvoltarea statului nostru, unitatea și consolidarea națională au impus cu țarie în primul plan alte probleme decât aceia a artelor decorative, totuși avem datoria de a arăta lumii că alături de operele mărețe sau realizările puternice ale altor națiuni prezentăm și noi o latură interesantă a sensibilității omenești și dăc nu chiar opere definitive în orice caz posibilități și mari speranțe pentru viitor.

Greutățile financiare prin care trecem nevoia covârșitoare de economie, ne-a făcut să credem până în ultimul moment că cu toată imperioasa necesitate de a eși la lumina concursului internațional ar fi poate mai bine să ne abținem decumdată având convingerea fermă că va veni în curând și ceasul manifestărilor și victoriei noastre. Străduțăm însă și în special Franța, unde se cunoaște multe din creațiile noastre, mai ales pe terenul broderiei, nu înțeleg gestul nostru care riscă să fie interpretat ca un act lipsit de obișnuita curtoazie internațională.

În asemenea condiții, de și cu mult prea târziu, suntem datori să părăsim rezerva ce ne-am impus și să căutăm a câștiga vremea pierdută.

Evident timpul e scurt și nu de acum încolo se pot începe lucrări originale în vederea expoziției. Fiecare însă, știn, personal sau din auzite, unde se află lucrări de valoare care pot fi imprumutate cu toată garanția și asigurarea formali că se vor păstra și restitui în perfecta stare.

Fac apel la toți posesorii unor asemenea obiecte, broderie, țesături, ceramica, fernerie, obiecte și mobilie uzuale, pictură, sculptura, etc. — fac apel la toți artiștii și artiștele țării, înțelegând larg prin aceasta pe toți cari, profesioniști sau nu, au simțit nevoia de a crea ceva frumos, au adăgat, schimbat sau creat un lucru de artă. Tuturor mă adresez, tuturor, din toate provinciile țării, din toate satele, din toate orașele, orice meserie ar avea, căci în oricare se poate oglindi un suflet ales și omul de gust. Pe totii îi rog să unească eforturile lor cu eforturile noastre și împreună să căutăm a menține ridicat numele nostru, prestigiul sensibilității noastre.

CAROL

Principe al României

P. S. Un juriu sub președinția A. S. R. Principele Carol va face alegerea lucrărilor de expus. Ele se vor trimite la Fundația Culturală Principele Carol (strada Latină No. 10), de unde se obțin și informații asupra Expoziției internaționale de arte decorative din Paris.

Correspondențe din județ

Târnova (9 Ianuarie)

Concertul soților Corfescu la Târnova

Duminecă în ziua de 4 Ianuarie 1925 a avut loc în comuna Târnova — în sala hotelului „CRIȘAN“ — un concert a dnei și dlui Corfescu.

Concertul a reușit foarte bine având un public numeros de țărani din jur și toată inteligența din comunele vecinase.

După concert, care a constatat din mai multe doine și arii românești, dl Corfescu în ursele publicului a ținut o cuvântare foarte frumoasă.

Dsa amintind de opera școlară a dlui prefect I. Georgescu și de activitatea sa culturală, publicul timp mai îndelungat a aclamat și ovaționat la adresa dlui prefect.

Ținem să constatăm că astfel de concerte sunt foarte folositoare țăranilor noștri, cari până acum nu au avut ocazii să cunoască muzica românească.

După concert 11 tineri din Târnova au jucat frumosul dans național „Călușorul“ și „Bătuta“.

În ziua de 6 Ianuarie dl Corfescu și-a ținut concertul în comuna Taut, iar în ziua de 7 în comuna Șilindia, cu acelaș succes.

Coresp.

Bala

În seara de Crăciun, din anul curent, vrednicul învățător, Pavel Boțco, a organi-

zat cu elevii săi o serbare școlară foarte bine reușită.

În mijlocul salei de învățământ, a școlaii primare de stat era aranjat un pom frumos de Crăciun împodobit cu luminițe, cu caiete și cărți destinate pentru școlarii săraci și silitorii la învățătură, cumpărate pe hani adunați din contribuții benevoale făcute de uni locuitori ai comunei acesteia.

În jurul pomului unii dintre școlari ne-au delectat cu cântări și orații de stea, după aceea alți s'au produs cu pizxa teatrală: „Societatea micuților binefăcători“ de I. Sântimbrean, care a succes pe deplin și a stors lacrimi de bucurie din ochii celor prezenți. În fine toți școlarii, sub conducerea domnului învățător, ne-au delectat cu mai multe cântări naționale foarte frumos cântate în duet.

Spațioasa sală de învățământ nu a putut cuprinde nici jumătate din publicul adunat pentru a asculta frumoasele producții ale școliarilor.

Aducem și pe aceasta cale, mulțumiri noastre vrednicului nostru învățător, Boțco, pentru ostenețele și truda ce a avut-o pentru creșterea morală și lumisarea copiilor noștri și cu deosebire pentru gâdirea sufletescă ce ni-o face de școlarii în sfânta biserică, serbătorii precum și pentru producții ale școliarilor cu cari seara de Crăciun.

Unu

Cronica politică externă

Anglia va propune convocarea unei conferințe de dezarmare

PARIS, 9. — Conferința financiară inter-

Noua Zeelandă s'a exprimat că dacă și alți

Deși Italia și Noua Zeelandă au toată

Canada a declarat că preferă consultația

Australia și Memorandul

Australia, deși și-a arătat preferința

Consultarea Dominionurilor

Conversația particulară de ieri a lui

Problema datoriilor interaliate

Conferința interaliată a miniștrilor de

1. Stabilirea unui bilanț al ocupațiunii

2. Im. artirea între aliați a primei anui-

Pentru această repartitie intervin diverse

Chestia datoriilor interaliate

Chestiunea participării Americii la împăr-

Problema datoriilor interaliate nu este la

Plata integrală sau compromis?

Punctul de vedere american exprimat, în

Economice.

Revizuirea taxelor vamale la articolele alimentare

Ministerul de industrie și comerț de com-

Japonia și petrolul român

Ziarului „Le Temps“ li se scrie din Buc-

O nouă școală de mecanică și electricitate în București

De a da o desvoltare cât mai

interaliate să compenseze cel puțin suma

Punctul de vedere al datornicilor

Punctul de vedere francez care corespunde

De aceia Franța propune un compromis:

O chestiune gravă

Aceasta este marea chestiune care apasă

Dar spiritul de solidaritate și de amicitie

care să predea cursuri de specialitate, în

Școala are trei ecții: monitorilor, se-

Programa prevede pe lângă instrucțiunea

Inscrierile pentru anul școlar 1924-1925,

Devizele și valuta.

Rador, 10 Ianuarie. Zürich: Deachiderea: Inchiderea:

Table with exchange rates for various cities: Londra: 247350, Paris: 2775, Milano: 2165, Praga: 1555, Budapesta: 7150, Belgrad: 925, București: 265, Varșovia: 9950, Viena: 7275.

București Inchiderea: Paris 10.89, Londr-

Valute: Napoleon 720. Marca de aur 44.—, leva

Inoie la depunerile săptămânale!

Institutul de Credit și de Păstrare al Comercianților din Arad,

I. Asociație anuală quinquenală cu dobândă asigurată.

II. Asociație anuală cu dobândă și asigurarea vieții.

III. Asociație anuală quinquenală pentru a dobândi loturi de casă.

Institutul, pentru a face posibil singu-

Pe lângă aceasta membri vor primi fără

In asociația anuală XXII se poate intra

Institutul de Credit și de Păstrare al

Răspândiți Tribuna Nouă!

Mobile noi în rate! Mare târg de Crăciun!

Prânzitor, dormitor, birouri pentru cancelarii,

Carol Garai, prăvălie de mobile

Bibliografie

A spărut în editura: «CARTEA ROMÂNESCĂ»:

Regatul Românie. Tribunalul Arad.

No. Cof 21-1925. Publicațiune. Tribunalul Arad, face cunoscut, că în

Efectul de drept a procedurii se începe

Caut un tânăr,

absolvent de 4 clase liceu sau școlii de comerț perfect în limba română și germană.

Maxim I. Vulcu

fabrică de șuruburi, societate în nume colectiv Arad.

CONVOCARE.

Casa de Păstrare Civilă din Arad Societate Anonimă

și ține în ziua de 25 Ianuarie 1925 la orele 11 a. m. în localitățile institu-

a XXXVII-a Adunarea Generală Ordinară

la care sunt invitați cu tot respectul acționarilor.

Obiecte:

- 1. Exmiterea alor doi acționari pentru verificarea procesului-verbal. 2. Deciderea asupra raportului direcțiunii și a comitetului de sup...

Opere complete, Vol. II. de Al. I. Bescu. — Prețul lei 65. Pagini Alese, No. 173: Sorin de D. Bo...

Ministerul Lucrarilor Publice Direcțiunea Generală de Poduri și So...

Publicațiune.

In conformitate cu dispozițiunile Art...

Publicațiune de licitație

Comisia economică a orașului cu d...